Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

26 martie 2026 *

„Trimitere preliminară – Agricultură – Lapte și produse lactate – Regulamentul (CE) nr. 595/2004 – Livrare către un cumpărător neautorizat – Articolul 24 alineatul (1) – Noțiunea de «sancțiune» – Prelevare suplimentară în sarcina producătorului – Prelevare calculată pe totalitatea produsului livrat – Proporționalitate – Dreptul la apărare și dreptul la o cale de atac eficientă”

În cauza C-294/25,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), prin decizia din 15 aprilie 2025, primită de Curte la 17 aprilie 2025, în procedura

UD, VO, GT și KJ, în nume propriu și în calitate de asociați ai Società Agricola UD e co.,

BF, în nume propriu și în calitate de proprietar al exploatației agricole cu același nume,

IJ, BP și LR, în nume propriu și în calitate de asociați ai Azienda agricola IJ, BP e LR s.s.,

împotriva

Agenzia Veneta per i pagamenti in agricoltura (AVEPA),

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din doamna I. Ziemele, președintă de cameră, și domnii A. Kumin și M. Bošnjak (raportor), judecători,

avocat general: domnul D. Spielmann,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru UD, VO, GT și KJ, în nume propriu și în calitate de asociați ai Società Agricola UD e co., de M. Aldegheri, avvocata;

* Limba de procedură: italiana.

– pentru BF, în nume propriu și în calitate de proprietar al exploatației agricole cu același nume, de M. Aldegheri și de E. Ermondi, avvocate;

– pentru IJ, BP și LR, în nume propriu și în calitate de asociați ai Azienda agricola IJ, BP e LR s.s., de M. Aldegheri, avvocata;

– pentru Agenzia Veneta per i pagamenti in agricoltora (AVEPA), de A. Cusin, T. Munari, B. Peagno, G. Quarneti și F. Zanlucchi, avvocati;

– pentru guvernul italian, de S. Fiorentino, în calitate de agent, asistat de G. Rocchitta și L. Vignato, avvocati dello Stato;

– pentru Comisia Europeană, de C. Biz și M. Konstantinidis, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 13 și a articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1392/2001 al Comisiei din 9 iulie 2001 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 3950/92 al Consiliului de stabilire a unei prelevări suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 2001, L 187, p. 19), a articolului 23 și a articolului 24 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 595/2004 al Comisiei din 30 martie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului de stabilire a unei prelevări în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 2004, L 94, p. 22, Ediție specială, 03/vol. 55, p. 17), precum și a principiilor securității juridice, protecției încrederii legitime, proporționalității, egalității și nediscriminării.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între UD, VO, GT și KJ, în nume propriu și în calitate de asociați ai Società Agricola UD e co., BF, în nume propriu și în calitate de proprietar al exploatației agricole cu același nume, precum și IJ, BP și LR, în nume propriu și în calitate de asociați ai Azienda agricola IJ, BP e LR s.s., pe de o parte, și Agenzia Veneta per i pagamenti in agricoltura (AVEPA) (Agenția din Veneto pentru Plăți în Agricultură, Italia), pe de altă parte, în legătură cu impunerea unor prelevări suplimentare asupra cantităților de lapte care au fost livrate de acești reclamanți din litigiul principal unui cumpărător neautorizat.

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 1788/2003

3 Considerentele (3) și (22) ale Regulamentului (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a unei prelevări în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO 2003, L 270, p. 123, Ediție specială, 03/vol. 50, p. 22), care a fost abrogat prin Regulamentul

(CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a pieţelor agricole şi privind dispoziţii specifice referitoare la anumite produse agricole (Regulamentul unic OCP) (JO 2007, L 199, p. 1), aveau următorul cuprins:

„(3) Obiectivul esenţial al sistemului este reducerea dezechilibrului între cererea şi oferta de lapte şi produse lactate şi excedentele structurale care rezultă din acesta şi obţinerea în acest fel a unui echilibru mai bun al pieţei. […]

[…]

(22) Prelevarea prevăzută în prezentul regulament este destinată în primul rând armonizării şi stabilizării pieţei produselor lactate. […]”

4 Articolul 1 din Regulamentul nr. 1788/2003, intitulat „Obiectul”, prevedea:

„(1) De la 1 aprilie 2004 şi timp de 11 perioade consecutive de douăsprezece luni începând cu 1 aprilie (denumite în continuare «perioade de douăsprezece luni»), se instituie o prelevare (denumită în continuare «prelevarea») asupra cantităţilor de lapte de vacă sau de alte produse lactate comercializate în timpul perioadei de douăsprezece luni în cauză şi care depăşesc cantităţile de referinţă naţionale stabilite în anexa I.

(2) Aceste cantităţi se repartizează între producători în conformitate cu dispoziţiile articolului 6, făcându-se diferenţa între livrările şi vânzările directe, în conformitate cu definiţia din articolul 5. Depăşirea cantităţii naţionale de referinţă şi prelevarea care rezultă din aceasta se stabilesc la nivel naţional în fiecare stat membru, în conformitate cu capitolul 3 şi separat pentru livrările şi vânzările directe.

[…]”

5 Potrivit articolului 4 din regulamentul menţionat, intitulat „Contribuţia producătorilor la prelevarea datorată”:

„Prelevarea este repartizată în întregime, în conformitate cu articolele 10 şi 12, între producătorii care au contribuit la fiecare dintre depăşirile cantităţilor naţionale de referinţă prevăzute la articolul 1 alineatul (2).

Fără a aduce atingere articolului 10 alineatul (3) şi articolului 12 alineatul (1), producătorii sunt datori faţă de statul membru cu plata contribuţiei lor la prelevarea datorată, calculată în conformitate cu capitolul 3, prin simplul fapt al depăşirii cantităţii/cantităţilor lor de referinţă disponibile.”

6 Articolul 22 din acelaşi regulament, intitulat „Alocarea prelevării”, prevedea:

„Prelevarea se consideră că face parte din intervenţiile destinate regularizării pieţelor agricole şi este alocată pentru finanţarea cheltuielilor din sectorul produselor lactate.”

Regulamentul nr. 1392/2001

7 Articolul 13 din Regulamentul nr. 1392/2001, intitulat „Autorizarea cumpărătorului”, prevedea:

„(1) Pentru a opera pe teritoriul unui stat membru, cumpărătorul trebuie să fie autorizat de statul membru respectiv.

[…]

(3) Fără a aduce atingere sancțiunilor stabilite sau care urmează să fie stabilite de statul membru în cauză, autorizația se retrage în cazul în care condițiile prevăzute la alineatul (2) literele (a) și (b) nu mai sunt îndeplinite. […]

[…]” [traducere neoficială]

8 Articolul 14 din acest regulament, intitulat „Obligațiile cumpărătorului și ale producătorului”, prevedea la alineatul (1):

„Producătorul are obligația de a se asigura că cumpărătorul căruia îi livrează este autorizat. Statele membre pot să prevadă sancțiuni în cazul livrării către un cumpărător neautorizat.” [traducere neoficială]

Regulamentul nr. 595/2004

9 Considerentul (6) al Regulamentului nr. 595/2004 are următorul cuprins:

„Este indispensabil, pe de o parte, să se verifice exactitatea datelor comunicate de către cumpărători și producători și, pe de altă parte, să se asigure că prelevarea este efectiv impusă producătorilor responsabili cu depășirea cantităților naționale de referință. În acest scop, ar fi de dorit să se întărească rolul statelor membre în ceea ce privește controalele și sancțiunile pe care sunt obligate să le prevadă pentru a garanta o percepere corectă a contribuțiilor la plata prelevării. În special, este indicat ca statele membre să elaboreze un program de control național pentru fiecare perioadă de douăsprezece luni, pe baza unei analize a riscurilor, și să efectueze controale la nivelul exploatațiilor agricole, al transportului și al cumpărătorilor pentru a lupta împotriva eventualelor nereguli și fraude. Este important, de asemenea, să se specifice termenul și numărul de controale necesare pentru a permite verificarea, într-un termen stabilit, a respectării sistemului de către toți participanții. Trebuie, de asemenea, prevăzute sancțiuni pentru cazul în care aceste cerințe fundamentale nu sunt îndeplinite.”

10 Articolul 23 din acest regulament, intitulat „Autorizarea cumpărătorilor”, prevede:

„(1) Pentru a putea cumpăra laptele de la producători și a putea opera pe teritoriul unui stat membru, un cumpărător trebuie să fie autorizat de către statul membru în cauză.

[…]

(3) Fără a aduce atingere sancțiunilor prevăzute de statul membru în cauză, autorizația se retrage în cazul în care condițiile enunțate la alineatul (2) literele (a) și (b) nu mai sunt îndeplinite.

[…]”

11 Articolul 24 din regulamentul menționat, intitulat „Obligații ale cumpărătorilor și ale producătorilor”, prevede la alineatul (1):

„Producătorul se asigură că cumpărătorul căruia îi livrează este autorizat. Statele membre prevăd sancțiuni în cazul livrărilor către un cumpărător neautorizat.”

12 În conformitate cu articolul 28 primul paragraf și cu articolul 29 al doilea paragraf, Regulamentul nr. 595/2004 a abrogat Regulamentul nr. 1392/2001 cu efect de la 1 aprilie 2004.

Dreptul italian

13 Decreto legge n. 49/2003 – Riforma della normativa in tema di lamanzione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari (Decretul-lege nr. 49/2003 privind reforma reglementării în materie de aplicare a prelevării suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate) din 28 martie 2003 (GURI nr. 75, din 31 martie 2003, p. 4), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „Decretul-lege nr. 49/2003”), urmărește să pună în aplicare dispozițiile pertinente ale Regulamentului nr. 1392/2001 și ulterior pe cele ale Regulamentului nr. 595/2004.

14 Articolul 4 din acest decret-lege prevede la alineatele 2 și 4:

„2. Orice producător este obligat să se asigure că cumpărătorul căruia intenționează să îi livreze lapte este autorizat în sensul prezentului articol; laptele sau echivalentul lapte livrat unui cumpărător neautorizat este supus în întregime unei prelevări suplimentare datorate de producător.

[…]

4. Cumpărătorul care acționează fără autorizarea prevăzută la prezentul articol este pasibil de o sancțiune administrativă egală cu cuantumul prelevării suplimentare pentru întreaga cantitate de produs retras fără autorizare.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

15 Reclamanții din litigiul principal, asociați sau proprietari ai trei exploatații agricole, și-au vândut producția de lapte pentru perioada de comercializare 2005-2006 către Società Cooperativa Latte 2001 Soc. coop. arl. Or, autorizația acestei societăți în calitate de cumpărător fusese retrasă prin decreto n. 1214 del Direttore generale agricoltura della Regione Lombardia (Decretul nr. 1214 al directorului general pentru agricultură al regiunii Lombardia) din 1 februarie 2005.

16 Ulterior, constatând că, în această perioadă de comercializare, reclamanții respectivi efectuaseră livrări de lapte către un cumpărător neautorizat, cu încălcarea articolului 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004 și a articolului 4 alineatul 2 din Decretul-lege nr. 49/2003, AVEPA a emis somații de plată la adresa acestora.

17 Întrucât acțiunile lor împotriva acestor somații au fost în esență respinse în primă instanță, reclamanții din litigiul principal au declarat apel împotriva hotărârilor în discuție la Consiglio di Stato (Consiliul de Stat, Italia), care este instanța de trimitere. În fața acesteia, ei susțin printre altele că somațiile a căror anulare o solicită ar trebui calificate drept sancțiuni administrative, în sensul dreptului național.

18 În această privință, instanța de trimitere observă că, în vederea punerii în aplicare a obligației de a adopta sancțiuni în cazul livrărilor de lapte sau de produse lactate către un cumpărător neautorizat, prevăzută mai întâi la articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1392/2001, ulterior la articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004, legiuitorul italian a prevăzut două măsuri diferite. Astfel, pe lângă sancțiunea administrativă de care este pasibil cumpărătorul în temeiul articolului 4 alineatul 4 din Decretul-lege nr. 49/2003, articolul 4 alineatul 2 din acest decret-lege prevede o prelevare suplimentară în sarcina producătorului (denumită în continuare „măsura în cauză”).

19 Potrivit jurisprudenței atât a instanței de trimitere, cât și a Corte suprema di Cassazione (Curtea de Casație, Italia), această măsură nu este considerată o sancțiune administrativă în sens propriu, ci o măsură de reechilibrare a pieței care constă în recuperarea integrală a cantității livrate cumpărătorului neautorizat. Or, reclamanții din litigiul principal ar fi de părere că măsura menționată constituie o măsură incompatibilă cu dreptul Uniunii, care nu prevede aplicarea unei prelevări decât în limita cantităților de lapte care depășesc cantitățile de referință stabilite în temeiul Regulamentului nr. 1788/2003.

20 În acest context, instanța de trimitere consideră că legiuitorul Uniunii a instituit un sistem de reglementare „densă” în ceea ce privește controalele și obligațiile care permit asigurarea funcționării sistemului de reglementare a pieței laptelui și a produselor lactate, lăsând în același timp o marjă largă de apreciere statelor membre în ceea ce privește alegerea consecințelor în cazul nerespectării acestor cerințe. Statele respective ar fi astfel în măsură să impună producătorilor măsuri care nu constituie sancțiuni administrative în sens strict, ci măsuri de reechilibrare a pieței care răspund cerințelor sectorului.

21 În aceste condiții, Consiglio di Stato (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dreptul [Uniunii], în special articolul 23 și articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 595/2004] – și, anterior, articolul 13 și articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1392/2001] –, precum și principiile securității juridice, [protecției] încrederii legitime, proporționalității, egalității și nediscriminării, trebuie interpretate în sensul că se opun unei norme precum cea prevăzută de ordinea juridică italiană, care prevede, în cazul livrării către un cumpărător neautorizat, ca laptele sau echivalentul lapte livrat să fie supus unei prelevări suplimentare în sarcina producătorului?”

Cu privire la întrebarea preliminară

22 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite la articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util care să îi permită să soluționeze litigiul cu care a fost sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul,

să reformuleze întrebările care îi sunt adresate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 2026, Imballaggi Piemontesi, C-588/24, EU:C:2026:14, punctul 35 și jurisprudența citată).

23 În această privință, trebuie arătat, în primul rând, că, deși întrebarea adresată vizează articolul 13 și articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1392/2001, numai dispozițiile Regulamentului nr. 595/2004 sunt pertinente pentru a răspunde la aceasta. Astfel, acest din urmă regulament, în temeiul articolului 28 primul paragraf și al articolului 29 al doilea paragraf, a abrogat Regulamentul nr. 1392/2001 cu efect de la 1 aprilie 2004, iar cauza principală privește livrări de lapte efectuate după această dată.

24 În al doilea rând, în măsura în care întrebarea preliminară vizează articolul 23 din Regulamentul nr. 595/2004, este necesar să se arate că alineatul (3) al acestui articol nu privește decât sancțiunile aplicabile, dacă este cazul, cumpărătorului în cazul retragerii autorizației de care dispune, în timp ce instanța de trimitere ridică în esență problema întinderii competenței de sancționare recunoscute statelor membre în privința producătorilor de lapte și de produse lactate prin articolul 24 alineatul (1) din acest regulament, în temeiul căruia aceste state prevăd sancțiuni în cazul livrărilor de lapte către un cumpărător neautorizat.

25 În al treilea rând, în ceea ce privește principiile securității juridice, protecției încrederii legitime, precum și egalității și nediscriminării, menționate de asemenea în textul întrebării preliminare, instanța de trimitere nu prezintă nici motivele care au determinat-o să ridice problema interpretării acestor principii generale ale dreptului Uniunii, nici legătura pe care o stabilește între aceste principii și legislația națională aplicabilă litigiului principal, contrar celor impuse de articolul 94 litera (c) din Regulamentul de procedură al Curții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 noiembrie 2023, Commune d'Ans, C-148/22, EU:C:2023:924, punctul 46 și jurisprudența citată). În lipsa unor indicații suficiente în această privință, întrebarea preliminară este inadmisibilă în măsura în care privește principiile menționate.

26 Ținând seama de aceste precizări, trebuie să se considere că, prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004 și principiul proporționalității trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care prevede, în cazul livrării de lapte către un cumpărător neautorizat, că întregul lapte livrat este supus unei prelevări suplimentare în sarcina producătorului.

27 În primul rând, trebuie amintit, *primo*, că, în conformitate cu articolul 4 primul paragraf din Regulamentul nr. 1788/2003, prelevarea suplimentară instituită la articolul 1 din acest regulament este repartizată între producătorii care au contribuit la depășirea cantităților de referință. Din articolul 4 al doilea paragraf din regulamentul menționat reiese că producătorii sunt datori față de statul membru cu plata contribuției lor la prelevarea datorată prin simplul fapt al depășirii cantității sau a cantităților lor de referință disponibile.

28 Curtea s-a pronunțat deja cu privire la natura juridică a prelevării suplimentare asupra laptelui, precizând că dispozițiile care îl instituie nu sunt dispoziții penale, ci că această prelevare constituie o restricție care rezultă în mod direct din normele referitoare la organizarea comună a pieței laptelui (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 martie 2004, Cooperativa Lattepiù ș.a., C-231/00, C-303/00 și C-451/00, EU:C:2004:178, punctul 74, Hotărârea din 15 iulie 2004,

Gerekens și Procola, C-459/02, EU:C:2004:454, punctele 34-37, precum și Ordonanța din 21 iunie 2005, Azienda Agricola Balconi Andrea, C-162/03, C-185/03, C-44/04, C-45/04, C-223/04, C-224/04, C-271/04 și C-272/04, EU:C:2005:399, punctele 22, 23 și 28).

29 Prelevarea suplimentară face astfel parte din intervențiile destinate regularizării piețelor agricole și este alocată pentru finanțarea cheltuielilor din sectorul produselor lactate. Pe lângă obiectivul său evident de a obliga producătorii de lapte să respecte cantitățile de referință care le-au fost atribuite, prelevarea suplimentară are și un scop economic prin faptul că vizează să procure Uniunii Europene fondurile necesare comercializării producției obținute de producători cu depășirea cotelor lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 iunie 2019, Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele, C-348/18, EU:C:2019:545, punctul 53 și jurisprudența citată).

30 În măsura în care urmărește restabilirea echilibrului dintre cerere și ofertă pe piața laptelui, caracterizată prin excedente structurale, prin intermediul unei limitări a producției de lapte, prelevarea suplimentară se înscrie în cadrul obiectivelor de dezvoltare rațională a producției de lapte și, contribuind la o stabilizare a venitului populației agricole în cauză, de menținere a unui nivel de trai echitabil al acestei populații (Hotărârea din 27 iunie 2019, Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele, C-348/18, EU:C:2019:545, punctul 52 și jurisprudența citată).

31 *Secundo*, în temeiul articolului 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004, statele membre prevăd sancțiuni în cazul livrărilor către un cumpărător neautorizat. Această dispoziție trebuie interpretată în lumina considerentului (6) al Regulamentului nr. 595/2004, potrivit căruia statele membre trebuie să prevadă controale și sancțiuni pentru a asigura perceperea corectă a contribuțiilor la plata prelevării stabilite prin Regulamentul nr. 1788/2003.

32 Deși Regulamentul nr. 595/2004 nu prevede în mod explicit că destinatarul sancțiunilor prevăzute la articolul 24 alineatul (1) din acesta, adoptate de un stat membru, este producătorul, nimic din modul de redactare sau din contextul acestei dispoziții nu se opune acestui lucru.

33 *Tertio*, rezultă din cele ce precedă că Regulamentele nr. 1788/2003 și nr. 595/2004 stabilesc o distincție între, pe de o parte, prelevarea suplimentară instituită la articolul 1 din Regulamentul nr. 1788/2003, repartizată între producătorii care au contribuit la depășirea cantităților de referință și care sunt datori față de statul membru cu plata contribuției lor la prelevarea datorată, prin simplul fapt al depășirii cantității sau a cantităților lor de referință disponibile, și, pe de altă parte, sancțiunile, instituite printre altele în temeiul articolului 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004, aplicabile producătorilor în cazul nerespectării condițiilor prevăzute de regimul acestei prelevări.

34 În speță, în temeiul reglementării naționale în discuție în litigiul principal, potrivit căreia laptele sau echivalentul lapte livrat unui cumpărător neautorizat este supus în întregime unei prelevări suplimentare datorate de producător, nerespectarea condițiilor regimului acestei prelevări este în esență asimilată depășirii de către acest producător a cantităților de referință disponibile. Deși din dosarul de care dispune Curtea reiese că măsura în cauză urmărește să reintegreze în regimul cotelor de lapte întreaga cantitate de lapte livrată unui cumpărător neautorizat pentru a permite, printre altele, stabilirea corectă a bazei de calcul al prelevării prevăzute de Regulamentul nr. 1788/2003, nu este mai puțin adevărat că aplicarea sa nu este declanșată de un exces de producție, ci de nerespectarea condițiilor aplicabile, și că o astfel de măsură nu este, prin urmare, simpla consecință logică a regimului de prelevare stabilit prin Regulamentul nr. 1788/2003 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 1999, Wilkens, C-181/96, EU:C:1999:29, punctul 38).

35 În plus, chiar dacă măsura în cauză ar fi considerată o măsură de reglementare a pieței laptelui în dreptul intern, trebuie să se constate că, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, această măsură nu urmărește să reducă excedentele structurale de producție și să limiteze producția de lapte, ci urmărește doar să corecteze efectele de dezechilibru ale livrărilor de lapte către cumpărători neautorizați pe această piață, fără a influența însă producția de lapte ca atare.

36 Ținând seama de aceste caracteristici, măsura respectivă pare susceptibilă să intre sub incidența noțiunii de „sancțiune”, în sensul articolului 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004. Acest lucru este valabil cu atât mai mult cu cât, întrucât măsura în cauză include și cantitățile de lapte acoperite de cotele de care dispun producătorii în cauză, ea urmărește de asemenea să sancționeze eludarea sistemului de urmărire și de control al cantităților naționale de referință menționate în considerentul (6) al acestui regulament, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.

37 În ceea ce privește, în al doilea rând, aspectul dacă măsura în cauză este conformă cu articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004, trebuie amintit că, atunci când un regulament al Uniunii nu conține nicio dispoziție specifică care să prevadă o sancțiune în cazul unei încălcări a acestui regulament sau face trimitere, în această privință, la dispozițiile naționale, articolul 4 alineatul (3) TUE impune statelor membre să adopte toate măsurile necesare pentru garantarea aplicării și a eficacității dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 decembrie 2017, Vaditrans, C-102/16, EU:C:2017:1012, punctul 55 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 3 aprilie 2019, Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, C-617/17, EU:C:2019:283, punctul 37). În acest scop, păstrând în același timp alegerea sancțiunilor aplicabile, statele menționate trebuie să se asigure printre altele că încălcările acestui drept sunt sancționate în condiții de fond și de procedură care sunt analoage celor aplicabile încălcărilor dreptului național similare ca natură și ca importanță și care, în orice caz, conferă sancțiunii un caracter efectiv, proporțional și disuasiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2024, Neves 77 Solutions, C-351/22, EU:C:2024:723, punctul 76 și jurisprudența citată).

38 În special, măsurile de sancționare prevăzute de o legislație națională nu trebuie să depășească ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite în mod legitim de această legislație și nici să fie disproporționate în raport cu aceste obiective, iar rigoarea acestor măsuri trebuie de asemenea să fie adecvată gravității încălcărilor pe care le reprimă, printre altele prin asigurarea unui efect realmente disuasiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iulie 2000, Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen, C-356/97, EU:C:2000:364, punctele 35 și 36, precum și Hotărârea din 10 septembrie 2024, Neves 77 Solutions, C-351/22, EU:C:2024:723, punctul 77 și jurisprudența citată).

39 Revine instanței de trimitere, singura competentă să interpreteze și să aplice dreptul național, sarcina de a aprecia dacă, în speță, măsura în cauză îndeplinește cerințele amintite la punctele 37 și 38 din prezenta hotărâre. În aceste condiții, trebuie totuși să se arate că, ținând seama de importanța care trebuie recunoscută obiectivului de a garanta perceperea corectă a contribuțiilor la plata prelevării stabilite prin Regulamentul nr. 1788/2003 și de a asigura respectarea regimului prelevării de la toți actorii, amintit la punctul 31 din prezenta hotărâre, precum și, mai general, buna funcționare a sistemului de cote pentru lapte în ansamblul său, simpla împrejurare că măsura în cauză se aplică și cantităților de lapte eventual acoperite de o cotă pentru lapte nu pare, la prima vedere, disproporționată.

40 Pe de altă parte, având în vedere argumentația reclamanților din litigiul principal potrivit căreia măsura în cauză ar trebui să intre sub incidența normelor naționale aplicabile sancțiunilor administrative, ceea ce le-ar permite să beneficieze de garanțiile procedurale care însoțesc asemenea măsuri în temeiul dreptului național, trebuie amintit de asemenea că, potrivit articolului 51 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), dispozițiile acesteia din urmă se adresează statelor membre în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. În consecință, în cadrul unei proceduri desfășurate în temeiul dispozițiilor dreptului național care pune în aplicare articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004 în materie de sancțiuni în cazul livrărilor către un cumpărător neautorizat, destinatarul sancțiunii trebuie să beneficieze de garanțiile procedurale care decurg printre altele din dreptul la apărare și din articolul 47 primul paragraf din cartă, care consacră dreptul la o cale de atac eficientă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 septembrie 2021, Adler Real Estate ș.a., C-546/18, EU:C:2021:711, punctele 40-43 și 48). Acest lucru este valabil independent de calificarea juridică concretă conferită de legiuitorul național unei astfel de măsuri de sancționare în dreptul intern.

41 Revine din nou instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă măsura în cauză, precum și procedura care a condus la adoptarea sa îndeplinesc aceste cerințe.

42 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 595/2004 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care prevede, în cazul livrării de lapte către un cumpărător neautorizat, că totalitatea laptelui livrat este supusă unei prelevări suplimentare în sarcina producătorului, sub rezerva respectării caracterului efectiv, proporțional și disuasiv al acestei măsuri. Modalitățile de adoptare a unei astfel de măsuri de sancționare, precum și modalitățile care permit producătorului să o conteste în justiție trebuie însă să îndeplinească cerințele care rezultă în special din dreptul la apărare și din articolul 47 din cartă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

43 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 595/2004 al Comisiei din 30 martie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului de stabilire a unei prelevări în sectorul laptelui și al produselor lactate

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune unei reglementări naționale care prevede, în cazul livrării de lapte către un cumpărător neautorizat, că totalitatea laptelui livrat este supusă unei prelevări suplimentare în sarcina producătorului, sub rezerva respectării caracterului efectiv, proporțional și disuasiv al acestei măsuri. Modalitățile de adoptare a unei astfel de măsuri de sancționare, precum și modalitățile care permit producătorului să o conteste în justiție

trebuie însă să îndeplinească cerințele care rezultă în special din dreptul la apărare și din articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Semnături